

Jornades d'Accessibilitat i Diversitat 2018

Com millorar l'experiència de les persones amb Discapacitat Intel·lectual i amb Trastorns de l'Espectre Autista (TEA)

Discapacitat intel·lectual i Accessibilitat Cognitiva

Dilluns 29 de gener, de 9h a 14h

al Museu d'Art Contemporani de Barcelona (Auditori del Macba), Plaça Joan Coromines.

Trastorns de l'Espectre Autista (TEA)

Dilluns 19 de febrer, de 9h a 14h

al Museu de Ciències Naturals de Barcelona (Sala d'Actes), c/ Leonardo da Vinci 4-6

Presentació:

En entorns inclusius, les persones amb Discapacitat Intel·lectual i amb Trastorns de l'Espectre Autista poden gaudir d'una vida normalitzada i desenvolupar les seves capacitats.

Els equipaments culturals tenen un paper fonamental per promoure una cultura inclusiva, aquella que garanteix el gaudi dels serveis i béns culturals a totes les persones de la societat. Per aconseguir-ho, cal considerar les diferents necessitats i posar les eines adients.

En els darrers anys, s'han fet avanços en la promoció de l'accessibilitat universal tant en l'accessibilitat física com en la comunicativa, aportant solucions d'accessibilitat adreçades a persones amb discapacitat sensorial per fomentar l'accessibilitat física i sensorial, però és necessari fer un esforç més enllà i treballar per millorar l'accessibilitat cognitiva als equipaments culturals. L'accessibilitat cognitiva és la que fa referència a adaptar l'entorn, però també les activitats i l'atenció a les persones amb necessitats diverses.

A les jornades farem una aproximació a la Discapacitat intel·lectual i als Trastorns de l'Espectre Autista de la mà d'experts i professionals de l'àmbit social i cultural, es presentaran exemples de bones pràctiques i s'establirà un temps de reflexió i debat conjunt.

A qui s'adreça:

El concepte d'accessibilitat és estratègic i transversal, la jornada s'adreça a professionals d'equipaments culturals dels següents àmbits:

- Servei Educatiu.
- Comunicació.
- Direcció.
- Empreses de serveis culturals.

Objectiu general:

- Millorar l'experiència a les persones amb Discapacitat intel·lectual i TEA als equipaments culturals.

Objectius específics:

- Introduir-nos en el concepte de l'Accessibilitat Cognitiva: Accés i recorreguts, Orientació i localització, Informació i documentació, Atenció i Disseny d'activitats.
- Conèixer metodologies per treballar i atendre persones amb necessitats diverses.
- Compartir projectes i experiències amb persones amb Discapacitat intel·lectual i TEA a diferents espais culturals.
- Conèixer materials de suport per treballar amb aquests col·lectius abans, durant i després de la visita cultural.

Inscripcions

Entrada Gratuïta (aforament limitat), **inscripció clicant al següent enllaç:**

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSd8vZpk4Kbj9AhvhipZ-49JIZMQq_Z5n5316vZfQKC8WINZIA/viewform

Les persones que necessitin un sistema alternatiu a la comunicació auditiva poden sol·licitar-ho amb 7 dies d'antelació enviant un correu electrònic a coordinacio@apropacultura.cat

Aquestes jornades són organitzades per:

Apropa Cultura

www.apropacultura.cat

Institut Municipal

de Persones amb Discapacitat

Ajuntament de Barcelona

Àrea de Drets Socials

www.bcn.cat/im

Amb la col·laboració de:

Programa de les jornades

(Versió del dia 8 de gener, subjecte a canvis)

Discapacitat Intel·lectual i Accessibilitat Cognitiva

Dilluns 29 de gener | de 9h a 14h

al Museu d'Art Contemporani de Barcelona (Auditori del MACBA)

- 9.00h Acreditacions.
- 9.15h Inauguració i benvinguda.
- A càrrec de **Ramon Lamiel**, gerent de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat de l'Ajuntament de Barcelona, **Rosa Cadenas**, presidenta de DINCAT-Plena Inclusió Catalunya, **Josep Maria Carreté**, Gerent del MACBA i **Sonia Gainza**, directora d'Apropa Cultura.
- 9.30h **Per una mirada aproximada a la discapacitat intel·lectual.**
- Sílvia Garcia Márquez**, educadora social i professora de la Universitat Oberta de Catalunya.
- 09.50h **Accessibilitat cognitiva: eines per apropar els museus a les persones amb discapacitat intel·lectual.**
- Óscar García**, coordinador de Projectes d'Accessibilitat de Plena Inclusión Madrid.
- 10.50h **Experiències culturals de persones amb discapacitat intel·lectual.**
- 4 persones amants de la cultura i amb necessitats diverses ens explicaran com és la seva experiència visitant un museu o centre cultural. Amb la col·laboració de la **Fundació TEAS** (Taller Escola d'Arts Sumptuàries) i **DINCAT-Plena Inclusió Catalunya**.
- 11.30h **Pausa.**

12.00h **HEP! Habitar, estar, pertener: una mediación accesible en arte+educación. (*)**

* (HEP, en inglés coloquial significa "en la onda", y son las siglas de habitar, estar y pertenecer, haciendo referencia a la presencia que reivindicamos en los espacios de arte y cultura para las personas con discapacidad y su entorno).

Ana Cebrián, Doctora en Belles Arts etnoeducadora i artista,
i **Marta García Cano**, Doctora en Belles Arts, artista i professora,
integrants del col·lectiu Pedagogías Invisibles.

12.50h **Presentació d'activitats, projectes i metodologies de Museus amb persones amb discapacitat intel·lectual.**

1. Visites dinamitzades per a persones amb discapacitat intel·lectual.
Guillem Martí, tècnic d'accessibilitat, MACBA.
2. Visites inclusives i desenvolupament per projecte.
Roser San Juan i Vanessa Ibarz, responsables del servei educatiu,
Centre d'Art la Panera de Lleida.
3. Visites amb metodologia inclusiva.
Anna Guarro, cap de serveis educatius i activitats, Museu Picasso.

13.30h **Preguntes, aportacions i debat amb els assistents a la Jornada i els ponents.**

14.00h **Finalització.**

A la fila zero comptarem amb professionals d'entitats i centres socials que treballen amb persones amb discapacitat intel·lectual.

Trastorns de l'Espectre Autista (TEA)

Dilluns 19 de febrer | de 9h a 14h

al Museu de Ciències Naturals de Barcelona (Sala d'Actes)

9.00h Acreditacions.

9.15h Inauguració i benvinguda.

A càrrec de **Rosa Serrano**, presidenta de FECA (Federació Catalana d'Autisme), **Anna Omedes**, directora del Museu de Ciències Naturals de Barcelona i **Sonia Gainza**, directora d'Apropa Cultura. *Representant de l'Ajuntament de Barcelona per confirmar.*

9.30h **A què ens referim quan parlem de persones amb TEA?
El trastorn autista durant la infància i adolescència.**

Lidia Garcia, Directora de l'Associació Aprenem.

9.50h **El trastorn autista en persones adultes.
Un repàs de les necessitats i possibles solucions
per garantir l'èxit de les sortides culturals.**

Arnau Pibernat, educador social, **Gemma Rovira**, psicòloga i **Ignasi Calvís**, usuari, tots tres de la Fundació Mas Casadevall.

10.30h **Experiències culturals de persones amb Trastorn de l'Espectre Autista.**

4 persones amants de la cultura i amb necessitats diverses ens explicaran com ha estat la seva experiència visitant un museu o centre cultural.

Amb la col·laboració de **CERAC** (Centre Especialitzat de Rehabilitació de persones amb Autisme de Catalunya).

Presentació i contextualització de **Marta Robles**, psicòloga a CERAC i Federació Autisme de Catalunya.

- 10.45h **Entender en las necesidades: sobre llaves y puertas...**
Alberto Gamoneda, educador del Museu Thyssen-Bornemisza de Madrid.
- 11.30h **Pausa.**
- 11.50h **Experiències nacionals i internacionals d'equipaments culturals en programes dedicats a persones amb TEA i persones amb discapacitat intel·lectual. Presentació de projectes, materials i eines de suport.**
Mònica Surís, experta en accessibilitat comunicativa i fundadora ComAccess.
- 12.50h **Presentació d'activitats, projectes i metodologies de museus, cinemes i teatres amb persones amb TEA.**
1. El Niu de Ciència, un espai sensorial al Museu de Ciències Naturals.
Marta Romero, directora tècnica al Centre de Recursos per l'Autisme d'Aprenem a Barcelona (CRAB).
 2. Materials, i accions desenvolupades entorn a persones amb TEA.
Irene Calvís, responsable del projecte social del Gran Teatre del Liceu.
 3. Experiència als cinemes Filmax.
Marta Romero i Josep Campreciós, representant de Filmax Gran Via
 4. Projecte Guia'm pel Monestir.
Visites guiades a càrrec de persones amb síndrome d'Asperger.
Helena Minuesa, servei educatiu del Museu de Sant Cugat (Ajuntament de Sant Cugat) i **Carla Bonet**, guia de la Fundació Friends.
- 13.30h **Preguntes, aportacions i debat amb els assistents a la Jornada i els ponents.**
- 14h **Finalització.**

A la fila zero comptarem amb professionals d'entitats i centres socials que treballen amb persones amb TEA.

Ponents

Sílvia García Márquez, educadora social i agitadora de projectes culturals en contextos comunitaris i especialitzada en diversitat funcional a Catalunya, Madrid, Sèrbia i Berlín des del 2004. Assessora de grups per l'avaluació de processos, treball en equip, anàlisi de rols i continguts humanístics mitjançant la direcció escènica i PNL. Des del 2012 docent dels estudis de psicologia i ciències de l'educació de la UOC (Universitat Oberta de Catalunya). Membre del LES, Laboratori d'Educació Social de la UOC i fundadora al 2015 del projecte VULNUS, arts vives i recerca (El Graner-Mercat de les Flors i UOC). **Contacte:** sgarciamarq@uoc.edu

Óscar García Muñoz, coordinador de Projectes d'Accessibilitat de Plena Inclusión Madrid. Llicenciat en Periodisme i postgrau en accessibilitat universal. Adaptador de textos a lectura fàcil, professor visitant en postgraus d'accessibilitat i formador d'adaptadors. Autor del llibre "Lectura fàcil: métodos de redacción y evaluación". **Contacte:** oscargarcia@plenamadrid.org

Ana Cebrián, Doctora en Belles Arts per la Universidad Complutense de Madrid. El seu camp d'acció gira fonamentalment al voltant de la visibilitat i empoderament de les minories, com a productors culturals i actors socials de la seva pròpia transformació. Forma part de l'equip gestor del Espacio Afroconciencia. A Pedagogías Invisibles coordina al costat d'altres companyes les línies d'accessibilitat i col·lectivitats, i participa en projectes de mediació cultural i formació, fent especial atenció als processos d'aprenentatge i autogestió de nens i adolescents.

Contacte: ananoah@gmail.com | info@pedagogiasinvisibles.es

Marta García Cano, Doctora en Belles Arts (Menció Europea Universitat Complutense de Madrid). Artista i mediatra cultural, és docent a la Facultat de Educació de la Universidad Complutense de Madrid i al Máster de Educación Artística en Entidades Sociales y Culturales. Les seves línies d'investigació són 3: estratègies de l'art contemporani com a aprenentatge transversal, art com a format pedagògic per a la transformació i la mediació com activisme. Coordina les línies d'accessibilitat i col·lectivitats, desenvolupa programes de mediació cultural i participa en la línia de formació. **Contacte:** martagarciacano@gmail.com | info@pedagogiasinvisibles.es

Lidia Garcia, Màster en Direcció i Administració d'empreses (1991: ESADE: Universitat Ramon Llull) i Màster en intervenció amb persones amb discapacitat (2012: INICO: Universitat de Salamanca). 25 anys d'experiència en gestió pública, polítiques d'igualtat, i en la gestió de projectes socials, tant des de l'administració pública com des del sector associatiu. És mare d'un jove amb autisme i actualment treballa a la Diputació de Barcelona i és directora de l'Associació Aprenem, entitat de famílies des de la qual es gestionen projectes de suport a les famílies, intervenció terapèutica i psicoeducativa i activitats d'oci inclusiu. **Contacte:** aprenem.direccio@gmail.com

Marta Robles, psicòloga experta en el diagnòstic i la intervenció de persones amb Trastorn de l'Espectre Autista. Actualment treballant per l'associació Cerac i la Federació Autisme Catalunya i la Fundació Friends Asperger. Anteriorment ha estat també col·laborant amb Aprenem Maresme, actual Fundació Junts per l'autisme. Formada en els principals mètodes d'avaluació i intervenció per a les persones amb TEA (ADOS-2, TEACCH, PECS, SCERTS, ABA, ESDM), així com la capacitació familiar, de les escoles i altres agents.

Contacte: marta.robles@autisme.com

Alberto Gamoneda, estudis d'interpretació al RESAD, ceràmica artística, creació literària i de gravat. Des del 2002, treballa a l'Àrea d'Educació del Museo Thyssen-Bornemisza en el desenvolupament i disseny d'activitats i programes per a tot tipus de públic, especialment en la creació de les línies d'educació i acció social. Ha participat a diverses publicacions i fòrums que vinculen els museus, la creativitat i l'àmbit social. Soci fundador de l'entitat Asociación HAZ, per la visibilitat, inclusió i participació dels diferents col·lectius en risc d'exclusió social.

Contacte: agamoneda@museothyssen.org

Mònica Surís, experta Consultora d'accessibilitat vinculada al món del Turisme des de fa més de 30 anys i convençuda que accessibilitat i innovació han d'anar de la mà. Sòcia-fundadora el 2005 de ComAccess, una empresa pionera especialitzada en assessoria i serveis d'accessibilitat cultural per fer el patrimoni accessible a tots els públics, en especial a les persones amb discapacitat sensorial. Sòcia-fundadora de Barcelona Guide Bureau (BGB), una Agència de viatges especialitzada en oferir tours i serveis turístics a Barcelona i Catalunya des del 1995.

Contacte: msuris2012@gmail.com

Com arribar?

29 de gener

Auditori del Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA)

Plaça Joan Coromines (està situada a la part del darrera del museu)

- Indicacions per arribar-hi: <http://www.macba.cat/faq-general/>
- Indicacions a [Google Maps](#).
- Les persones amb mobilitat reduïda accedeixen a l'Auditori des de la recepció del MACBA.

19 de febrer

Museu de Ciències Naturals de Barcelona

Sala d'actes, situada al primer pis del Museu.

- Indicacions per arribar-hi: <https://museuciencies.cat/es/espais/museu-blau/>
- Indicacions a [Google Maps](#).